

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Самсоннікова Олександра ЛЮДИНА, ІНДИВІД, ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ, ОСОБИСТІСТЬ.....	154
Онофрейчук Діана ЧИ МАЄ ІСТОРІЯ СЕНС?	155

***СЕКЦІЯ № 3. ФІЛОЛОГІЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ: МОВА, ЛІТЕРАТУРА, КОМУНІКАЦІЇ***

Афанасьєв Олександр НАРАТИВНЕ БАЧЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ.....	158
Кулешір Марія НІКОЛИ НЕ ПІЗНО: МОТИВАЦІЙНИЙ ДИСКУРС У ПОВІСТІ Г.ПРАЙОР «ТУДИ, ДЕ ПІНГВІНИ».....	161
Фернос Юлія СОІЛ ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ.....	164
Федорова Вероніка ЕФЕКТИВНІСТЬ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	167
Образцова Софія ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	170
Маргарид Дарина ПУБЛІЧНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЖУРНАЛІСТА.....	173
Калініна Аліса МОВЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	175

робить людину унікальною і піднімає її над біологічною природою. У цьому проявляється її особливе місце в світі.

Проблема походження людини має багатовимірний характер і не може бути пояснена однією теорією. Людина поєднує в собі біологічне, соціальне та духовне начала, що робить її складною і унікальною істотою. Розуміння цього дозволяє оцінити її відповідальність за світ, у якому вона живе, та усвідомити власне призначення. Саме тому дослідження походження людини залишається одним із ключових питань філософії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бичко І.В. Філософія: Підручник для студ. вищих закладів освіти. Київ : Либідь, 2019. 648с.
2. Кириченко, В. В. Особистість у сучасному інформаційному суспільстві. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 244 с.
3. Кремень, В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ : Знання, 2018. 523 с.

САМСОННІКОВА ОЛЕКСАНДРА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1-го року
навчання факультету іноземних мов

Науковий керівник: **АТАМАНЮК ЗОЯ**, докторка філософських наук,
професорка кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

ЛЮДИНА, ІНДИВІД, ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ, ОСОБИСТІСТЬ

Відомий поет Евріпід казав: «Найдивніше з див – людина». І справді, людина – унікальна істота, створена природою, суспільством і власною діяльністю. З давніх-давен філософи намагалися зрозуміти її сутність і сенс життя. Сократ заклав основи філософії людини, а сучасна наука бачить її як продукт еволюції.

Людина відрізняється від тварин свідомістю, мовою, моральними принципами та здатністю до творчості. Її розвиток – не лише біологічний, а й культурний та духовний. Хоч історія появи людини лишається загадкою, сучасна наука окреслює загальні тенденції її розвитку. Філософи виділяють різні типи осіб: рядові, історичні та видатні. Кожна особа живе у конкретному середовищі, і її творчість залежить від соціальних, економічних, культурних і психологічних факторів. Творчість неможлива без свободи волі – саме свобода дозволяє відкривати нове і створювати оригінальне.

Людина – розумна, моральна і вільна істота. Біологічно вона має тіло, структуру і фізичні можливості, а соціально — свідомість, мову, здатність до праці та творчості. Індивід – це конкретний представник людського роду, поєднання природного, психологічного і соціального. Індивідуальність – неповторність індивіда, його унікальні риси, темперамент, здібності та досвід.

Особистість формується у суспільстві: дитина народжується як індивід, а через спілкування і досвід стає особистістю. Вона засвоює соціальні норми та ролі, поєднуючи в собі особисті, природні та соціальні якості. Індивідуальність і особистість взаємопов’язані: внутрішнє «Я» стає основою особистості.

Отже, людина – це рід, індивід – конкретний член роду, індивідуальність – унікальність кожного, а особистість – суспільно і духовно сформована людина, здатна творити і діяти самостійно. Всі ці поняття взаємопов’язані і допомагають нам краще розуміти себе і інших.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Айтов, С. Ш. Сучасна філософія історії: історично-антропологічний горизонт. Дніпро : Ліра, 2018. 364 с.
2. Атаманюк З. М. Свобода як фактор соціокультурних трансформацій сучасного українського суспільства : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 316 с.
3. Бичко І. В. Філософія: Підручник для студ. вищих закладів освіти. Київ : Либідь, 2019. 648с.

ОНОФРЕЙЧУК ДІАНА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1-го року
навчання факультету іноземних мов

Науковий керівник: **АТАМАНЮК ЗОЯ**, докторка філософських наук,
професорка кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

ЧИ МАЄ ІСТОРІЯ СЕНС?

Питання про сенс історії важливе саме сьогодні, коли світ дуже швидко змінюється. Ми постійно стикаємося з інформацією, конфліктами, новими викликами. Щоб зрозуміти сучасність, нам потрібно звертатися до минулого. Для України це особливо актуально, бо наша історія впливає на те, як ми сприймаємо власну державність, свободу та ідентичність.

Історія – це не тільки набір фактів чи дат, які треба запам'ятати. Це насамперед досвід людства, який допомагає зрозуміти, чому відбуваються певні події і які наслідки вони мають. Історія – це ще й інтерпретація, тобто ми не просто читаємо про події, а намагаємося оцінити їх, знайти причини та сенс. Через історію формується наша колективна пам'ять і та картина світу, в якій ми живемо.

Філософи давали різні відповіді на це питання. Деякі вважають, що історія має певну закономірність або мету. Інші говорять, що ніякого загального сенсу немає і все залежить від людей. Саме тому це питання і є дискусійним – бо в історії можна знайти як закономірності, так і випадковості.

Гегель був переконаний, що історія має внутрішній сенс. Він говорив, що історія – це шлях розвитку Світового Духу, і кожна епоха рухає людство до більшої свободи. Навіть несправедливі чи трагічні події Гегель розглядав як частину загального прогресу. За його думкою, людина через історію пізнає саму себе, а суспільство поступово стає зрілішим.

Карл Поппер критикував такі погляди. Він вважав, що не можна передбачати хід історії і що вона не має наперед визначеної мети. Поппер підкреслював, що сенс створюють не епохи, а конкретні люди, їхні рішення та відповідальність. Ідея «історичного плану» може бути навіть небезпечною, бо саме під такими гаслами будувалися тоталітарні режими. Тому Поппер стверджує: майбутнє відкрите, і саме люди формують сенс історії своїми діями.

Український досвід показує, що історія має величезне значення для формування національної свідомості. Наш шлях – це боротьба за незалежність, за мову, культуру та право бути вільними. Події минулого допомагають нам зрозуміти, чому сьогодні українці такі об'єднані та чому питання свободи стоїть так гостро. Український філософ Мирослав Попович писав, що історія – це «розмова сучасності з минулим». Це означає, що ми постійно переосмислюємо події, шукаємо в них уроки та відповіді.

Для українців історія – не просто минуле, а джерело сили, приклади мужності та витривалості. Історія дає розуміння причинно-наслідкових зв'язків. Завдяки їй ми можемо аналізувати помилки людства та уникати їх повторення. Вона допомагає формувати моральні орієнтири, бачити цінність свободи і вчить відповідально ставитися до вибору. Філософ Джордж Сантаяна сказав: «Ті, хто не пам'ятає минулого, приречені повторювати його». Ця фраза підкреслює, що історія – це не просто знання, а попередження. Без пам'яті про минуле суспільство може втратити свою ідентичність і здатність розвиватися.

Підсумовуючи, можна сказати, що історія має сенс, але цей сенс не є чимось фіксованим. Одні філософи вважають, що він закладений у розвитку людства, інші – що ми самі повинні його створювати. Для України історія – це фундамент, на якому будується сьогодення. Минуле допомагає нам зрозуміти,

хто ми є, та дає сили рухатися вперед. Отже, сенс історії полягає у пам'яті, відповідальності та здатності творити краще майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Філософія: Підручник / за ред.. Є.Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.
2. Попович М. В. Теорія ментальності / Проблеми теорії ментальності: монографія. Київ: Наукова думка, 2006. С. 3–30.